

Ένα Βαθύ Τραύμα

Κείμενο – Μαρτυρία για το Προσφυγικό

του Α' Αντιπροέδρου της ΕΕΔΑ Γιάννη Φ. Ιωαννίδη

(Δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» στις 24.1.2020)

Στο Βαθύ της Σάμου, πάνω από 7000 άνθρωποι στοιβάζονται σε κοντέινερ και σκηνές οι τυχεροί, πολλοί άλλοι σε αυτοσχέδια παραπήγματα, για μήνες ή και για ένα, ενάμιση, κάποιιο δύο χρόνια, μέσα και γύρω από το αποκαλούμενο «Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης» (ΚΥΤ). Λέγεται και «δομή» αλλά δεν έχει τίποτα δομημένο. Ένας μεγάλος καταυλισμός αναπτύσσεται έξω από τα συρματοπλέγματα, σε μια πλαγιά με οξεία κλίση, πάνω σε ρέμα. Κατά τις προδιαγραφές, το ΚΥΤ θα έπρεπε να «φιλοξενεί» έως 648 άτομα. Όλοι όμως οι 7000 είναι «υπό την ευθύνη» του.

Σε άλλα σημεία του νησιού έχουν εγκατασταθεί μερικές εκατοντάδες με φροντίδα της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της, από όλον αυτόν τον πληθυσμό στη Σάμο, το 20% είναι γυναίκες, ενώ το 27% είναι ανήλικοι, εκ των οποίων οι 7 στους 10 παιδιά μικρότερα των 12 ετών. Περίπου 20% των ανηλίκων είναι ασυνόδευτοι ή χωρισμένοι από την οικογένειά τους. Το δε «σύστημα επιτροπείας» ανηλίκων απλά δεν λειτουργεί.

Για όλους τους «φιλοξενούμενους» υπάρχει ανά βάρδια ένας γιατρός. Σε όποιον καταφέρει να τον δει, ενδεχομένως χωρίς διερμηνέα, μπορεί να συνταγογραφήσει φάρμακα, που όμως δεν παρέχονται εντός του ΚΥΤ. Παιδιά παίζουν ανάμεσα σε λύματα, ο παγωμένος αέρας τις νύχτες γίνεται ανυπόφορος. Μετά από μια καταγραφή «βούλησης» (δήλωσης ότι προτίθενται να ζητήσουν άσυλο) οι νεοεισερχόμενοι περιμένουν, άγνωστο για πόσο, να περάσουν μια πρώτη συνέντευξη. Πώς «ενημερώνονται» για το «ραντεβού» αυτό; Από λίστες που αναρτώνται σε ένα σημείο, από όπου αναρίθμητοι άνθρωποι πρέπει να περνούν κάθε μέρα, μπας και δουν το όνομά τους. Κάθε δύο-τρία λεπτά ακούγονται στα μεγάφωνα ανακοινώσεις σε διάφορες γλώσσες. Δεν ακούγονται όμως στον «Πάνω Ελαιώνα», πιθανόν και σε άλλες αυτοσχέδιες γειτονίες του καταυλισμού. Ίσως και καλύτερα, δεν είναι πάντα ακίνδυνο να ακούν όλοι το όνομά σου, ιδίως άμα είσαι παιδί ή γυναίκα.

Συγχωρείστε μου τα πολλά εισαγωγικά. Δυστυχώς, οι λέξεις ακούγονται ειρωνικά στο Βαθύ. Δεν έχει εξάλλου νόημα να παραθέσει κανείς όλα τα τεράστια ελλείμματα «διαχείρισης». Ο έλεγχος έχει αυτονοήτως χαθεί. Πρέπει να ξαναβρεθεί τώρα. Όπως τονίσαμε ως Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, μετά την αυτοψία και τις συναντήσεις που κάναμε με τους φορείς - Αυτοδιοίκηση, κρατικές υπηρεσίες και οργανώσεις -, η άμεση λήξη του εγκλωβισμού στα νησιά προβάλλει ως αδήριτη ανάγκη, όχι μόνο για λόγους σεβασμού θεμελιωδών δικαιωμάτων και διασφάλισης της κοινωνικής ειρήνης, αλλά και για να γίνει στοιχειωδώς ορθολογική η μεταχείριση των αιτούντων άσυλο και το σύστημα διεθνούς προστασίας εν γένει. Στη Σάμο τα προβλήματα δεν τα βλέπουν από την τηλεόραση. Όλοι όσοι δραστηριοποιούνται στο πεδίο, επειδή κάτι παραπάνω ξέρουν, μας δήλωσαν ότι η δημιουργία κλειστών δομών δεν είναι λύση. Ας αναρωτηθούμε λοιπόν για την αποτελεσματικότητα αυτής της μεθόδου «αποτροπής»: γιατί οι ροές αυξήθηκαν τελευταία, υπήρχε μεγαλύτερο αντικίνητρο από τον τωρινό εφιάλτη; Στο Βαθύ το τραύμα, για την Ευρώπη και την Ελλάδα είναι ανοιχτό. Πρέπει να κλείσει.